

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΥπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου

Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής

Υποστήριξης ΕΣΠΑ (ΓΔΘΕΥ)

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και

Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 752

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Δρακάτου
Τηλέφωνο : 210 3742071
Fax : 210 3742063
Email : stateaid_unit@minfin.gr

Προς : Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής
Μετάβασης
Μητροπόλεως 45, Αθήνα
e-mail: vdertilis@mou.gr,
vbartzi@mou.gr, chzisimou@mou.gr,
dmoraiti@mou.gr

ΘΕΜΑ: Διατύπωση γνώμης σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «Εγκατάσταση και λειτουργία Πιλοτικής μονάδας ΣΗΘΥΑ κελιού καυσίμου και ΑΠΕ με χρήση Η2»

Σχετ. : Το από 2-6-2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας σας με θέμα «Αποστολή Πρόσκλησης προς Γνωμοδότηση» (αρ. πρωτ. εισ. ΥΠΕΘΟΟ 95447/ΕΥΚΕ-ΧΕ 752/2-6-2025)

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού, υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας σχέδιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «Εγκατάσταση και λειτουργία πιλοτικής μονάδας ΣΗΘΥΑ κελιού καυσίμου και ΑΠΕ με χρήση Η2». Λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όσον αφορά στην υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων των εν λόγω δράσεων, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης, η Δράση εντάσσεται στην Προτεραιότητα 1 του ΠΔΑΜ 2021-2027 και αφορά στη **μελέτη, ωρίμανση και υλοποίηση του έργου με τίτλο «Εγκατάσταση και λειτουργία Πιλοτικής μονάδας ΣΗΘΥΑ κελιού καυσίμου και ΑΠΕ με χρήση Η2».**

Η Δράση αφορά σε **επιδεικτικό έργο ερευνητικής υποδομής για την παραγωγή και αποθήκευση H₂ και ηλεκτρικής ενέργειας**, με την κατασκευή πιλοτικής-επιδεικτικής μονάδας ΣΗΘΥΑ κελιού καυσίμου (fuel cell) και ΑΠΕ για την πολύ-επίπεδη έρευνα η οποία θα στηριχθεί στην τροφοδότηση ηλεκτρικών ή και θερμικών φορτίων, σε 24ωρη βάση, των παρακάτω δημοσίων κτιριακών συγκροτημάτων:

α. Μποδοσάκειο Γενικό Νοσοκομείο Πτολεμαΐδας,

β. ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ, Παράρτημα Πτολεμαΐδας και

γ. Κέντρο Δημέρευσης/Ημερήσιας φροντίδας ατόμων ΑΜΕΑ Δήμου Εορδαίας

Σκοπός του έργου είναι η μετατροπή πράσινου H₂ από ΑΠΕ σε ηλεκτρική ενέργεια και θερμότητα. Στο έργο προβλέπεται η κατασκευή πιλοτικής μονάδας ΣΗΘΥΑ και Φ/Β πάρκου σε δημοτική έκταση που έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Εορδαίας στο ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ. Το φωτοβολταϊκό πάρκο θα τροφοδοτεί τον ηλεκτρολύτη της πιλοτικής μονάδας του ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ για την παραγωγή πράσινου H₂ που θα αξιοποιείται από το κελί καυσίμου για συμπαραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας.

Το έργο αναμένεται να αναπτύξει νέες και καινοτόμες ενεργειακές και περιβαλλοντικές τεχνολογίες για άμεση χρήση, καθώς θα παράγει ενέργεια με φιλικό τρόπο προς το περιβάλλον, συμβάλλοντας στην αλλαγή του ενεργειακού μίγματος με την εισαγωγή εναλλακτικών καυσίμων χαμηλού ανθρακικού αποτυπώματος, μιας από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της μεταλιγνιτικής περιόδου για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Το πιλοτικό έργο θα είναι σε συμφωνία με τις γενικές αρχές του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1184 σχετικά με τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων για την παραγωγή υγρών και αέριων καυσίμων μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές.

Δυνητικοί δικαιούχοι των πράξεων είναι το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ), καθώς και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τον παραπάνω αναφερόμενο. Ο Κύριος Δικαιούχος που αναλαμβάνει την υποβολή της πρότασης, σε περιπτώσεις προτάσεων όπου η υλοποίησή τους πραγματοποιείται από πολλαπλούς δικαιούχους είναι ο Δικαιούχος που ορίζεται από το σύνολο των δικαιούχων / συνδικαιούχων. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την υπό αξιολόγηση πρόσκληση ανέρχεται σε 7.865.000,00€.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση».

Στο σημείο 7 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι, όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι οντότητες που ασκούν **οικονομική δραστηριότητα**, ανεξάρτητα από τα νομικά καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί και

η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις δεν εξαρτάται από το εάν η οντότητα έχει κερδοσκοπικό σκοπό.

Επιπλέον, σύμφωνα με το σημείο 12 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

3. Σύμφωνα με το σημείο 68 της ίδιας Ανακοίνωσης, η έννοια της κρατικής ενίσχυσης δεν περιλαμβάνει μόνο τη χορήγηση θετικών οικονομικών πλεονεκτημάτων αλλά και την ελάφρυνση από οικονομικές επιβαρύνσεις, η οποία μπορεί επίσης να αποτελέσει πλεονέκτημα. Η ελάφρυνση από επιβαρύνσεις είναι μια ευρεία κατηγορία που περιλαμβάνει οποιαδήποτε μείωση των επιβαρύνσεων που βαρύνουν κανονικά τον προϋπολογισμό μιας επιχείρησης. Στην κατηγορία αυτή συγκαταλέγονται όλες οι περιπτώσεις στις οποίες οι οικονομικοί φορείς απαλλάσσονται από το εγγενές κόστος των οικονομικών δραστηριοτήτων. Για παράδειγμα, εάν ένα κράτος μέλος καταβάλλει μέρος του κόστους των υπαλλήλων μιας συγκεκριμένης επιχείρησης, απαλλάσσει την εν λόγω επιχείρηση από το εγγενές κόστος των οικονομικών της δραστηριοτήτων.
4. Σύμφωνα με το σημείο 31 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, «η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένες **δραστηριότητες ... των ερευνητικών οργανισμών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων**. Πρόκειται για τις κύριες δραστηριότητες και συγκεκριμένα:... β) την **ανεξάρτητη έρευνα και ανάπτυξη** για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση, συμπεριλαμβανομένης της ερευνητικής συνεργασίας και ανάπτυξης...».
5. Επιπλέον, στο σημείο 20 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2022/C 414/01), για τις δράσεις Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΑΚ) και για τους οργανισμούς ερευνών και διάχυσης γνώσης και τις ερευνητικές υποδομές, αναφέρεται ότι θεωρούνται ως **μη οικονομικής φύσης** οι εξής **δραστηριότητες**:
 - α) κύριες δραστηριότητες ερευνητικών οργανισμών και ερευνητικών υποδομών, και ιδιαίτερα:
 - ...
 - ανεξάρτητη E&A για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση,
 - ευρεία διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης.

Σύμφωνα με τον ορισμό του αρ. 1.3 της ίδιας Ανακοίνωσης σημείο (ια), ως «**πειραματική ανάπτυξη**» νοείται η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφισταμένων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, σε οποιονδήποτε τομέα, τεχνολογία, βιομηχανία ή κλάδο (περιλαμβανομένων, ενδεικτικά, των ψηφιακών βιομηχανιών και τεχνολογιών, όπως π.χ. η υπερυπολογιστική, οι κβαντικές τεχνολογίες, οι τεχνολογίες αλυσίδας συστοιχιών, η τεχνητή νοημοσύνη, η κυβερνοασφάλεια, τα μαζικά δεδομένα και οι τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους ή υπολογιστικής παρυφών). Μπορούν να

περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και επικύρωση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών έργων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και έγκρισης. Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνθήκες ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις.

Σύμφωνα με τον ορισμό του αρ. 1.3 της Ανακοίνωσης σημείο (λγ), ως «**ερευνητική υποδομή**» νοούνται οι εγκαταστάσεις, οι πόροι και οι συναφείς υπηρεσίες που χρησιμοποιεί η επιστημονική κοινότητα για τη διεξαγωγή έρευνας σε όλους τους τομείς. Ο ορισμός αυτός καλύπτει τον επιστημονικό εξοπλισμό ή σύνολα εξοπλισμών, τους γνωστικούς πόρους όπως οι συλλογές, τα αρχεία και οι δομημένες επιστημονικές πληροφορίες, τις υποδομές με βάση την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών, όπως τα δίκτυα τύπου grid, τον εξοπλισμό πληροφορικής, λογισμικό και τα επικοινωνιακά εργαλεία, καθώς και κάθε άλλο μέσο απαραίτητο για τη διεξαγωγή έρευνας. Οι ερευνητικές αυτές υποδομές μπορεί να είναι ενιαίας θέσης ή κατανεμημένες (οργανωμένο δίκτυο υποδομών)».

Σύμφωνα με τον ορισμό του αρ. 1.3 της ίδιας Ανακοίνωσης σημείο (λβ), ως «**οργανισμός ερευνών και διάδοσης γνώσεων**» ή «**ερευνητικός οργανισμός**» νοείται φορέας (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική ή/και εικονική παρουσία), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός του οποίου είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης, ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που ο φορέας αυτός διενεργεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από αυτές τις οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν καθοριστικά ένα τέτοιο φορέα, π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν έχουν προνομιακή πρόσβαση στα αποτελέσματα που αυτός παράγει.

Όσον αφορά τη δημόσια χρηματοδότηση για κατασκευή νέας ή επέκταση υφιστάμενης ερευνητικής υποδομής, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του σημείου 20 της Ανακοίνωσης της Ε.Ε. και η ερευνητική υποδομή χρησιμοποιείται μόνο για μη οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότησή της θεωρείται ως μη κρατική ενίσχυση.

Σύμφωνα με το σημείο 21 της ίδιας Ανακοίνωσης της Ε.Ε., όταν η ερευνητική υποδομή ασκεί τόσο μη οικονομικές όσο και οικονομικές δραστηριότητες αλλά:

i) η κύρια δραστηριότητα της Ε.Υ. εμπίπτει εντός των αναγραφόμενων στο σημείο 20.α της Ανακοίνωσης Ε.Ε. (2022/C 414/01),

ii) οι οικονομικές δραστηριότητες είναι αμιγώς επικουρικές, συνδέονται άμεσα με τη δραστηριότητα της ερευνητικής υποδομής και είναι απαραίτητες για αυτήν,

iii) καταναλίσκουν τους ίδιους ακριβώς πόρους με τις μη οικονομικές και

iv) είναι σε μικρό ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας του φορέα,

τότε η χρηματοδότησή της εν λόγω υποδομής δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η μέτρηση της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας, σύμφωνα με τις διευκρινίσεις της Ε.Ε., δεν γίνεται με οικονομικά στοιχεία αλλά με στοιχεία όπως αριθμός ωρών απασχόλησης εξειδικευμένου προσωπικού, ώρες χρήσης εξοπλισμού κ.λ.π.

Όταν μια ερευνητική υποδομή θα χρησιμοποιηθεί για δραστηριότητες και οικονομικής και μη οικονομικής φύσης και οι δραστηριότητες οικονομικής φύσης δεν μπορούν να θεωρηθούν επικουρικές τότε το τμήμα των μη οικονομικών δραστηριοτήτων θεωρείται μη κρατική ενίσχυση ενώ το τμήμα των οικονομικών δραστηριοτήτων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων κρατικών ενισχύσεων και μπορεί να ενισχυθεί με το άρθρο 26 του Καν. 651/2014 «Επενδυτικές Ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές» σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού και του Κανονισμού είτε με τον Καν. Ε.Ε. 2023/2831 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Τέλος, στην περίπτωση που ο ίδιος φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης, προκειμένου η δημόσια χρηματοδότηση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων να μην θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση πρέπει τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους, να διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση, ώστε να αποφεύγεται ουσιαστικά η επιδότηση της οικονομικής δραστηριότητας να καλύπτεται από την επιδότηση της μη οικονομικής (σταυροειδής επιδότηση). Αποδεικτικά στοιχεία για την τήρηση της προβλεπόμενης κατανομής των δαπανών, της χρηματοδότησης και των εσόδων μπορεί να συνιστούν οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του οικείου φορέα. Επισημαίνεται ότι η έλλειψη σαφούς διαχωρισμού καθιστά το σύνολο των δραστηριοτήτων του φορέα εντός του πεδίου εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

6. Σε περίπτωση που για τις υπό αξιολόγηση προτάσεις δεν δύναται να τεκμηριωθούν τα ανωτέρω, τότε εναλλακτικά οι εν λόγω προτάσεις μπορούν να εξεταστούν ως κρατική ενίσχυση με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ).
7. Λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στα σημεία 2-6 του παρόντος και την περιγραφή των προς χρηματοδότηση δράσεων στο σημείο 1 ανωτέρω, κρίνεται ότι η πρόσκληση ορθώς περιλαμβάνει ένα ευρύ θεσμικό πλαίσιο κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι τα αναφερόμενα στα σημεία 18, 20 και 23 του προοιμίου της πρόσκλησης:

- Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
- Ανακοίνωση 2016/C 262/01 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ καθώς και αναφερόμενα στα σημεία 28, 29, 30 & 31 του προοιμίου έγγραφα της ΕΥΚΕ

Ωστόσο στο προοίμιο της Πρόσκλησης πρέπει:

- α) να προστεθεί η Ανακοίνωση της Επιτροπής - Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (2022/C 414/01).
- β) να διαγραφούν τα σημεία 19, 21 & 22, θεσμικό πλαίσιο για τις ΥΓΟΣ, καθώς δεν τυγχάνει εφαρμογής
- γ) να διαγραφεί από το σημείο 27 «το με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ 6282/28-8-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση τήρησης διαδικασιών προς φορείς που εμπλέκονται στην χορήγηση κρατικών Ενισχύσεων», καθώς έχει αντικατασταθεί από το με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, το οποίο περιλαμβάνεται στο σημείο 30 και
- δ) να διορθωθεί το σημείο 31 ως εξής: «Το με αρ. πρωτ. 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27-11-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων» ~~και ειδικότερα της συνημμένης σε αυτό επιστολής της ΕΥΚΕ με αρ. πρωτ. 31523/ΕΥΚΕ 446/19-3-2018~~», καθώς η συγκεκριμένη επιστολή αφορά δράσεις συμβουλευτικής – κατάρτισης – πιστοποίησης σε ανέργους.

Επιπλέον, στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα» της Πρόσκλησης είναι αναγκαίο:

- Στο σημείο 3.4 να προστεθεί το εδάφιο «με την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων».
- Να προστεθούν τα εξής εδάφια:
«Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 261/01). Στην περίπτωση αυτή, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις συγκεκριμένες δράσεις

δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων του κυρίου έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες.

Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης έργων, είναι αναγκαίο οι προμήθειες / υπηρεσίες /εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Όσον αφορά στη συγκεκριμένη πρόσκληση, εάν κάποια δράση ή τμήμα δράσης κριθεί ότι εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ. Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κρατικής ενίσχυσης, το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου, οι οποίοι δεν εμπεριέχουν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέρχεται μείωση του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης. Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση, στοιχεία προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του Κανονισμού αυτού. Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού».

8. Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης η αρμόδια διαχειριστική αρχή πρέπει να εξετάσει την πλήρωση του συνόλου των προϋποθέσεων του σημείου 5 ανωτέρω, ειδικότερα όσον αφορά τους ορισμούς και τη χρήση της πιλοτικής μονάδας που θα κατασκευαστεί, έως το πέρας της οικονομικής της ζωής.
Επιπρόσθετα, καθώς η πιλοτική μονάδα περιλαμβάνει φωτοβολταϊκό πάρκο, προκειμένου να διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις μη ύπαρξης στοιχείων κρατικής ενίσχυσης για το συγκεκριμένο τμήμα της μονάδας είναι αναγκαίο να επιβεβαιωθεί ότι η ενέργεια του Φ/Β πάρκου δεν θα αποτελέσει αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης, ήτοι δεν θα αποφέρει έσοδα στον δικαιούχο.
9. Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το σχέδιο Πρόσκλησης, το επιδεικτικό έργο ερευνητικής υποδομής θα τροφοδοτεί με ηλεκτρικά ή και θερμικά φορτία, σε 24ωρη βάση, τα δημόσια κτιριακά συγκροτήματα Μποδοσάκειο Γενικό Νοσοκομείο Πτολεμαΐδας, ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ,

Παράρτημα Πτολεμαΐδας και Κέντρο Δημέρευσης/Ημερήσιας φροντίδας ατόμων ΑΜΕΑ Δήμου Εορδαίας. Λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στο σημείο 3 του παρόντος, προκειμένου να μην ανακύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων (ελάφρυνση από οικονομικές επιβαρύνσεις) για τα εν λόγω κτίρια/φορείς, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα ηλεκτρικά/θερμικά φορτία δεν καταναλώνονται από τους εν λόγω φορείς για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, στην περίπτωση που ανακύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων για τους προαναφερόμενους φορείς, αυτά δύναται να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

10. Αναφορικά με τους αναδόχους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν τίθεται ζήτημα κρατικών ενισχύσεων καθώς δεν τους χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα, είναι αναγκαίο να επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς του εξωτερικού).
11. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία Διαχειριστική Αρχή, όσον αφορά στη χρηματοδότηση πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου στον ίδιο δικαιούχο. Ενδεικτικά, σε περίπτωση κατά την οποία ένας δικαιούχος έχει ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβει την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.
12. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων»:
 - Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
 - Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Επιπλέον, στην περίπτωση που μια πράξη κριθεί συμβατή στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού):

- Με την έκδοση απόφασης ένταξης πράξης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ-ΧΕ το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ), προκειμένου η ΕΥΚΕ-ΧΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ.
- Για τη γνωστοποίηση της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εκτός από την απόφαση ένταξης πράξης, είναι αναγκαίο να προσκομιστεί στην ΕΥΚΕ-ΧΕ και η λίστα ελέγχου τήρησης των γενικών και ειδικών όρων εφαρμογής του ΓΑΚ, επικαιροποιημένη βάσει των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023.
- Σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση αφορά σε ποσό 100.000 € και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστείλει στην ΕΥΚΕ τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή ΤΑΜ (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/ΕΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων», η οποία επικαιροποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στις 10.07.2023 «Νέα όρια δημοσίευσης πληροφοριών στο ΤΑΜ».

13. Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής των μέτρων, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του Σχεδίου Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων, έγγραφο το οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Τονίζεται ότι η αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης οφείλει να διασφαλίσει την υλοποίηση των έργων με βάση τις παρατηρήσεις του παρόντος, καθώς, σε διαφορετική περίπτωση δύναται να προκύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων σε ενδεχόμενο έλεγχο από αρμόδια εθνικά ή Ευρωπαϊκά όργανα

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραΐτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ
- Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

